

اولویت های پژوهشی آموزش و پرورش استثنایی سال ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲

شماره:	سازمان آموزش و پرورش استثنایی		ردیف ۱ در اولویت ها
تاریخ:	سند انتظار پروژه (RFP)		
پیوست:	صفحه ۱ از	شماره فرم: ۱	

----- **۱- کمیته تخصصی:** -----

۲- عنوان پژوهش: مطالعه تطبیقی آموزش و پرورش کودکان و دانش آموزان استثنایی با هوش بهر عادی، کم توان ذهنی و طیف اتیسم در کشورهای منتخب (شیوه ها و ملاک های تشخیص و شناسایی، ساختار نظام آموزشی، تربیت معلم، امور توان بخشی، مقررات تحصیلی) و ارائه الگوی مطلوب

----- **۳- شناسه پژوهش:** -----

۴- تعریف پروژه و تعیین گستره و محدوده آن:

شناسایی و تشخیص دقیق و جایدهی صحیح کودکان و دانش آموزان استثنایی با هوش بهر عادی، کم توان ذهنی و طیف اتیسم و تعیین دقیق استانداردها و شاخص ها و معیارهای تشخیصی و همچنین تعیین نوع و شدت معلولیت ها و جایدهی و گمارش صحیح دانش آموزان در نظام آموزشی گام نخست کارآمدسازی نظام آموزش و پرورش استثنایی است. یکی دیگر از مولفه های کارآمدسازی نظام آموزش و پرورش استثنایی تعیین ساختار و اهداف مطلوب دوره های تحصیلی متناسب با ویژگی ها و اقتضائات خاص هر گروه از کودکان و دانش آموزان استثنایی است. از سوی دیگر معلمان محور اصلی پیگیری و تحقق اهداف تربیتی در مدرسه هستند. لذا توجه به مقوله جذب و شایستگی ها و صلاحیت های حرفه ای معلمان استثنایی از اهمیت زیادی برخوردار است. علاوه براین، طراحی و استقرار نظام توانبخشی کارآمد جهت ارائه خدمات با کیفیت توانبخشی به کودکان و دانش آموزان استثنایی به عنوان یکی از وجه ممیز اساسی آموزش و پرورش استثنایی با آموزش و پرورش عادی از الزامات یک نظام آموزش و پرورش استثنایی کارآمد است. در نهایت کارآمدسازی نظام آموزش و پرورش استثنایی مستلزم تنقیح و به روز رسانی قوانین و مقررات نظام آموزش و پرورش استثنایی بر اساس آخرین یافته های علمی و اقتضائات نظام آموزشی است. در این میان، بررسی و تحلیل تجربه سایر کشورهای پیشرو در آموزش و پرورش استثنایی و آسیب شناسی نظام آموزش و پرورش استثنایی کشور می تواند در فرایند تحول آموزش و پرورش استثنایی کشور به کار گرفته شود.

۵- اهداف، خروجی ها و پیامدهای پروژه: (در جهت همراستا با اهداف طرح ها و برنامه های تحولی مرتبط با حوزه تخصصی ذیربط)

اهداف:

- ارائه رویکردها، روش ها و ملاک ها و معیارهای غربالگری و تشخیص گذاری مطلوب کودکان و دانش آموزان استثنایی با هوش بهر عادی (آسیب بینایی، آسیب شنوایی، جسمی-حرکتی، چند معلولیتی با هوش بهر عادی و ...)، کم توان ذهنی و طیف اتیسم برای کشور ایران با بهره گیری از مطالعه تطبیقی و تحلیلی رویکردها، روش ها و ملاک ها و معیارهای غربالگری و تشخیص گذاری کودکان و دانش آموزان استثنایی با هوش بهر عادی (آسیب بینایی، آسیب شنوایی، جسمی-حرکتی، چند معلولیتی با هوش بهر عادی و ...)، کم توان ذهنی و طیف اتیسم در کشورهای منتخب و آسیب شناسی این امور در کشور ایران .

- ارائه ساختار و اهداف دوره های تحصیلی مطلوب کودکان و دانش آموزان استثنایی با هوش بهر عادی (آسیب بینایی، آسیب شنوایی، جسمی-حرکتی، چند معلولیتی با هوش بهر عادی و ...)، کم توان ذهنی و طیف اتیسم برای کشور ایران با بهره گیری از مطالعه تطبیقی و تحلیلی ساختار و اهداف دوره های تحصیلی کودکان و دانش آموزان استثنایی با هوش بهر عادی (آسیب بینایی، آسیب شنوایی، جسمی-حرکتی، چند معلولیتی با هوش بهر عادی و ...)، کم توان ذهنی و طیف اتیسم و نحوه جایدهی آنان در نظام آموزشی در کشورهای منتخب و آسیب شناسی این امور در کشور ایران .

- ارائه نظام تربیت معلم مطلوب کودکان و دانش آموزان استثنایی با هوش بهر عادی (آسیب بینایی، آسیب شنوایی، جسمی-حرکتی، چند معلولیتی با هوش بهر عادی و ...)، کم توان ذهنی و طیف اتیسم برای کشور ایران با بهره گیری از مطالعه تطبیقی و تحلیلی نظام تربیت معلم (شیوه های شناسایی، جذب و تربیت و نگهداشت و ارتقای معلمان استثنایی، برنامه درسی، نظام صلاحیت ها و شایستگی ها، آموزش های ضمن خدمت و ...) برای کودکان و دانش آموزان استثنایی با

هوش بهر عادی (آسیب بینایی، آسیب شنوایی، جسمی-حرکتی، چند معلولیتی با هوشبهر عادی و ...)، کم توان ذهنی و طیف اتیسم در کشورهای منتخب و آسیب شناسی این امور در کشور ایران.

- ارایه نظام توانبخشی مطلوب کودکان و دانش آموزان استثنایی با هوش بهر عادی (آسیب بینایی، آسیب شنوایی، جسمی-حرکتی، چند معلولیتی با هوشبهر عادی و ...)، کم توان ذهنی و طیف اتیسم برای کشور ایران با بهره گیری از مطالعه تطبیقی و تحلیلی نظام توانبخشی (نهادهای و دستگاه های متولی، نیروهای توانبخشی، تامین مالی، سن ارایه خدمات، نوع خدمات و میزان و نحوه ارایه خدمات توانبخشی در درون و بیرون از مدرسه، قوانین و مقررات استفاده از خدمات توانبخشی، تجهیزات توانبخشی مورد استفاده، استانداردهای توانبخشی و ...) کودکان و دانش آموزان استثنایی با هوش بهر عادی (آسیب بینایی، آسیب شنوایی، جسمی-حرکتی، چند معلولیتی با هوشبهر عادی و ...)، کم توان ذهنی و طیف اتیسم در کشورهای منتخب، آسیب شناسی این امور در کشور ایران و

- ارایه آیین نامه جامع تحصیلی (قوانین، مقررات و ضوابط تحصیلی) مطلوب برای کودکان و دانش آموزان استثنایی با هوش بهر عادی (آسیب بینایی، آسیب شنوایی، جسمی-حرکتی، چند معلولیتی با هوشبهر عادی و ...)، کم توان ذهنی و طیف اتیسم برای کشور ایران با بهره گیری از مطالعه تطبیقی و تحلیلی قوانین، مقررات و ضوابط تحصیلی (سن ثبت نام، جایدهی در نظام آموزشی، برنامه های درسی، حدود و ثغور مناسب سازی برنامه های درسی و فضا و زمان آموزش، ضوابط و درجه بندی کلاس ها، ارزشیابی و ...) کودکان و دانش آموزان استثنایی با هوش بهر عادی (آسیب بینایی، آسیب شنوایی، جسمی-حرکتی، چند معلولیتی با هوشبهر عادی و ...)، کم توان ذهنی و طیف اتیسم در کشورهای منتخب و آسیب شناسی این امور در کشور ایران.

خروجی ها، پیامدها و آثار انجام پروژه:

خروجی ها:

علاوه بر گزارش کلی پروژه که مشتمل بر گزارش موارد تعیین شده در اهداف پروژه است:

- کتابچه استانداردهای غربالگری و تشخیص گذاری نوع و شدت معلولیت (رویکردها، روش ها و ملاک ها و معیارها) کودکان و دانش آموزان استثنایی با هوش بهر عادی (آسیب بینایی، آسیب شنوایی، جسمی-حرکتی، چند معلولیتی با هوشبهر عادی و ...)، کم توان ذهنی و طیف اتیسم برای کشور ایران
- کتابچه استانداردهای نظام تربیت معلم مطلوب کودکان و دانش آموزان استثنایی با هوش بهر عادی (آسیب بینایی، آسیب شنوایی، جسمی-حرکتی، چند معلولیتی با هوشبهر عادی و ...)، کم توان ذهنی و طیف اتیسم برای کشور ایران
- کتابچه استانداردهای نظام توانبخشی مطلوب کودکان و دانش آموزان استثنایی با هوش بهر عادی (آسیب بینایی، آسیب شنوایی، جسمی-حرکتی، چند معلولیتی با هوشبهر عادی و ...)، کم توان ذهنی و طیف اتیسم برای کشور ایران
- کتابچه آیین نامه جامع تحصیلی (قوانین، مقررات و ضوابط تحصیلی) کودکان و دانش آموزان استثنایی با هوش بهر عادی (آسیب بینایی، آسیب شنوایی، جسمی-حرکتی، چند معلولیتی با هوشبهر عادی و ...)، کم توان ذهنی و طیف اتیسم برای کشور ایران

پیامدها:

- روزآمدسازی، کارآمدسازی و کیفیت بخشی به نظام غربالگری و تشخیص گذاری کودکان و دانش آموزان استثنایی با هوش بهر عادی (آسیب بینایی، آسیب شنوایی، جسمی-حرکتی، چند معلولیتی با هوشبهر عادی و ...)، کم توان ذهنی و طیف اتیسم
- روزآمدسازی، کارآمدسازی و کیفیت بخشی به نظام تربیت معلم کودکان و دانش آموزان استثنایی با هوش بهر عادی (آسیب بینایی، آسیب شنوایی، جسمی-حرکتی، چند معلولیتی با هوشبهر عادی و ...)، کم توان ذهنی و طیف اتیسم
- روزآمدسازی، کارآمدسازی و کیفیت بخشی به نظام توانبخشی کودکان و دانش آموزان استثنایی با هوش بهر عادی (آسیب بینایی، آسیب شنوایی، جسمی-حرکتی، چند معلولیتی با هوشبهر عادی و ...)، کم توان ذهنی و طیف اتیسم
- روزآمدسازی و کارآمدسازی قوانین، مقررات و ضوابط تحصیلی کودکان و دانش آموزان استثنایی با هوش بهر عادی (آسیب بینایی، آسیب شنوایی، جسمی-حرکتی، چند معلولیتی با هوشبهر عادی و ...)، کم توان ذهنی و طیف اتیسم

آثار:

توانمندسازی کودکان و دانش آموزان استثنایی و افزایش سطح آمادگی و مهارت های آنان برای زندگی بهتر، ارتقای سلامت جسمی و روانی، بهبود روابط اجتماعی و مناسبات انسانی، توسعه عرصه های زندگی مانند کار و حرفه و به دست آوردن موقعیت اجتماعی و اقتصادی مناسب شرایط آن ها.

۶- تبیین جایگاه پروژه در طرح ها و برنامه های تحولی مرتبط با حوزه تخصصی ذریع:

بسترسازی جهت تحقق اهداف بسته های تحولی ۴ ساله سازمان در حوزه ماموریت های آموزشی سازمان با تاکید بر:
- ارتقای کارآمدی نظام حکمرانی آموزشی
- توسعه عدالت تربیتی و نصیب برابر آموزشی
- روزآمدسازی، کارآمدسازی و کیفیت بخشی به برنامه های آموزشی و درسی

۷- تبیین ارتباط اهداف، خروجی ها و پیامدهای پروژه با طرح ها و پروژه های سایر حوزه های تخصصی (عنداللزوم)

با توجه به جامعیت ابعاد و مولفه های مختلف نظام آموزش و پرورش استثنایی مورد بررسی در پژوهش حاضر انتظار می رود نتایج آن علاوه بر کمک به روزآمدسازی، کارآمدسازی و کیفیت بخشی نظام آموزشی کودکان و دانش آموزان استثنایی، پاسخگویی برخی از مهمترین نیازهای معاونت پیشگیری، تشخیص و توانبخشی سازمان به ویژه در حوزه های غربالگری و تشخیص گذاری، نظام طبقه بندی نوع و شدت معلولیت ها و نظام توانبخشی نیز باشد.

۸- ملاحظات اساسی در انجام پروژه:

در انتخاب دانش آموزان جهت بررسی برنامه درسی دانش آموزان با اختلال طیف اتیسم و ارائه راهکارهای بهبود برنامه به مسایل فرهنگی کشور ایران توجه شود.

۱۲- تایید کننده:**امضاء:****تاریخ:****۱۳- پیوست:**

شماره:	سازمان آموزش و پرورش استثنایی سند انتظار پروژه (RFP)		ردیف ۴ در اولویت ها
تاریخ:			
پیوست:	صفحه ۱ از	شماره فرم: ۱	

<p>۱- کمیته تخصصی: -----</p> <p>۲- عنوان پژوهش: بررسی روش ها و رویکردهای شناسایی و تشخیص بهنگام گروههای مختلف معلولیت</p> <p>۳- شناسه پژوهش: -----</p>
--

<p>۴- تعریف پروژه و تعیین گستره و محدوده آن:</p> <p>- گستره و حدود و ثغور اجرای پروژه در بخش تعیین اهداف تشریح شده است</p>
--

<p>۵- اهداف، خروجی ها و پیامدهای پروژه: (در جهت همراستا با اهداف طرح ها و برنامه های تحولی مرتبط با حوزه تخصصی ذیربط)</p> <p>اهداف:</p> <ul style="list-style-type: none"> - توصیف وضعیت موجود نظام شناسایی و تشخیص بهنگام کودکان هدف آموزش و پرورش استثنایی در گروه های اختلالات و معلولیت های مختلف تحت پوشش خدمات سازمان. - آسیب شناسی و تحلیل نقاط ضعف و قوت نظام شناسایی و تشخیص بهنگام کودکان هدف آموزش و پرورش استثنایی در گروه های اختلالات و معلولیت های مختلف تحت پوشش خدمات سازمان. - تعیین مبانی، رویکردها و اصول شناسایی و تشخیص بهنگام کودکان هدف آموزش و پرورش استثنایی در گروه های اختلالات و معلولیت های مختلف در سطح جهان و تعیین رویکرد مختار شناسایی و تشخیص بهنگام در هر گروه با توجه به اقتضات و ویژگی های نظام آموزشی کشور ایران و شرکای کاری مربوطه. - طراحی و تدوین نظام استاندارد طبقه بندی نوع و شدت معلولیت ها در گروه های مختلف معلولیت (گروه های معلولیت ۱۰ گانه تحت پوشش خدمات سازمان) جهت گزینش و جایدهی مطلوب کودکان و دانش آموزان در نظام آموزشی کشور با ارایه تعیین دقیق نشانگرها و ملاک ها و معیارهای تشخیصی مربوطه - تعیین و ارایه پرکاربردترین آزمون ها و ابزارهای غربالگری و تشخیصی انواع معلولیت ها (گروه های معلولیت ۱۰ گانه تحت پوشش خدمات سازمان) در سطح جهان و معرفی آزمون ها و ابزارهای مرجح برای استفاده در فرایند غربالگری و تشخیص گذاری در کشور - تعیین زمان طلایی غربالگری، شناسایی و تشخیص گذاری در خصوص انواع معلولیت ها (گروه های معلولیت ۱۰ گانه تحت پوشش خدمات سازمان) - تعیین دقیق مراحل، گام ها و فرایندهای نظام ارجاع در فرایند غربالگری، شناسایی و تشخیص گذاری در خصوص انواع معلولیت ها (گروه های معلولیت ۱۰ گانه تحت پوشش خدمات سازمان) - تعیین مبانی، رویکردها، اصول و روش های غربالگری، شناسایی و تشخیص گذاری در خصوص انواع معلولیت ها (گروه های معلولیت ۱۰ گانه تحت پوشش خدمات سازمان) و طراحی و تولید پروتکل (راهنمای بالینی) استاندارد و جامع غربالگری، شناسایی و تشخیص گذاری جهت استفاده در مراکز تخصصی مربوطه و بارگزاری در سامانه جهت ارایه مداخلات به صورت مجازی - تعیین نقش دستگاه ها و شرکای کاری سازمان در فرایندهای غربالگری، شناسایی و تشخیص گذاری در خصوص انواع معلولیت ها (گروه های معلولیت ۱۰ گانه تحت پوشش خدمات سازمان)

خروجی ها، پیامدها و آثار انجام پروژه:

خروجی ها:

علاوه بر گزارش کلی پروژه که مشتمل بر گزارش موارد تعیین شده در اهداف پروژه است:

- کتابچه نظام استاندارد طبقه بندی نوع و شدت معلولیت ها در گروه های مختلف معلولیت (گروه های معلولیت ۱۰ گانه تحت پوشش سازمان) جهت گزینش و جایدهی مطلوب کودکان و دانش آموزان در نظام آموزشی کشور با ارایه تعیین دقیق نشانگرها و ملاک ها و معیارهای تشخیصی مربوطه
- کتابچه پروتکل (راهنمای بالینی) استاندارد و جامع غربالگری، شناسایی و تشخیص گذاری انواع معلولیت ها و اختلالات (گروه های ۱۰ گانه تحت پوشش سازمان)
- کتابچه پرکاربردترین آزمون ها و ابزارهای غربالگری و تشخیصی انواع معلولیت ها (گروه های معلولیت ۱۰ گانه تحت پوشش خدمات سازمان) در سطح جهان و معرفی آزمون ها و ابزارهای مرجح برای استفاده در فرایند غربالگری و تشخیص گذاری در کشور
- کتابچه راهنمای عمل مراحل، گام ها و فرایندهای نظام ارجاع در فرایند غربالگری، شناسایی و تشخیص گذاری در خصوص انواع معلولیت ها (گروه های ۱۰ گانه تحت پوشش سازمان)

پیامدها:

- استقرار نظام کارآمد غربالگری، تشخیص و ارجاع بهنگام آموزش و پرورش استثنایی
- جایدهی و گمارش صحیح دانش آموزان استثنایی در نظام آموزشی کشور و ارایه خدمات آموزشی و توانبخشی به آن ها

آثار:

افزایش اثربخشی مداخلات آموزشی و توانبخشی به دلیل تشخیص زودهنگام دانش آموزان استثنایی، جلوگیری از تشدید معلولیت ها، افزایش سلامت جسمانی و روانی دانش آموزان استثنایی و آمادگی آنان برای زندگی بهتر و به دست آوردن موقعیت اجتماعی و اقتصادی مناسب شرایط آن ها.

۶- تبیین جایگاه پروژه در طرح ها و برنامه های تحولی مرتبط با حوزه تخصصی ذیربط:

بسترسازی جهت تحقق اهداف بسته های تحولی ۴ ساله سازمان در حوزه ماموریت های آموزشی سازمان با تاکید بر: -روزآمدسازی، کارآمدسازی و کیفیت بخشی به نظام غربالگری، تشخیص و ارجاع بهنگام آموزش و پرورش استثنایی

۷- تبیین ارتباط اهداف، خروجی ها و پیامدهای پروژه با طرح ها و پروژه های سایر حوزه های تخصصی (عنداللزوم)

نتایج پژوهش حاضر با فراهم کردن زمینه های انجام غربالگری، تشخیص و ارجاع بهنگام دانش آموزان استثنایی مبنایی برای جایدهی و گمارش صحیح آن ها در نظام آموزشی کشور و ارایه خدمات آموزشی و توانبخشی به آن ها نیز خواهد شد.

۸- ملاحظات اساسی در انجام پروژه:

- تاکید بر کاربردی بودن، عملیاتی بودن و قابلیت استفاده مستقیم و سریع نتایج و خروجی های پژوهش و قابلیت استفاده به شیوه های الکترونیکی در سامانه های سازمان

۱۲- تایید کننده:

امضاء:

۱۳- پیوست:

تاریخ:

شماره:	سازمان آموزش و پرورش استثنایی سند انتظار پروژه (RFP)		ردیف ۴ در اولویت ها
تاریخ:			
پیوست:	صفحه ۱ از	شماره فرم: ۱	

۱- کمیته تخصصی: -----
۲- عنوان پژوهش: تدوین استانداردهای نوین آموزشی و توان بخشی (تولد تا ۶ سالگی)
۳- شناسه پژوهش: -----

۴- تعریف پروژه و تعیین گستره و محدوده آن:

گستره و حدود و ثغور اجرای پروژه در بخش تعیین اهداف تشریح شده است

۵- اهداف، خروجی ها و پیامدهای پروژه: (در جهت همراستا با اهداف طرح ها و برنامه های تحولی مرتبط با حوزه تخصصی ذیربط) اهداف:

تعیین مبانی، رویکردها، اصول و روش های نوین توانبخشی و مداخلات بهنگام و طراحی و تولید پروتکل (راهنمای بالینی) استاندارد و جامع توانبخشی و مداخله بهنگام برای کودکان و نوآموزان در گروه های مختلف معلولیت (معلولیت های ۱۰ گانه تحت پوشش سازمان) در دروه پیش از دبستان (تولد تا ۶ سالگی) جهت توانمندسازی خانواده و ارائه خدمات تخصصی توانبخشی به کودک در منزل و مراکز تخصصی مربوطه و بارگذاری در سامانه جهت ارائه مداخلات به صورت مجازی

تعیین مبانی، رویکردها، اصول و روش های آموزشی و طراحی و تدوین استانداردهای نوین آموزشی برای کودکان و نوآموزان در گروه های مختلف اختلالات و معلولیت ها (معلولیت های ۱۰ گانه تحت پوشش سازمان) در دروه پیش از دبستان (تولد تا ۶ سالگی) جهت توانمندسازی خانواده و ارائه خدمات تخصصی توانبخشی به کودک در مراکز تخصصی مربوطه و بارگذاری در سامانه جهت ارائه مداخلات به صورت مجازی

- توصیف وضعیت موجود استانداردهای آموزشی و توان بخشی برای کودکان و نوآموزان در گروه های مختلف معلولیت (معلولیت های ۱۰ گانه تحت پوشش سازمان) در دروه پیش از دبستان (تولد تا ۶ سالگی) در کشور ایران
- آسیب شناسی و تحلیل نقاط ضعف و قوت استانداردهای آموزشی و توان بخشی برای کودکان و نوآموزان در گروه های مختلف معلولیت (معلولیت های ۱۰ گانه تحت پوشش سازمان) در دروه پیش از دبستان (تولد تا ۶ سالگی) در کشور
- تعیین حوزه های تربیت و یادگیری و حوزه ها و مولفه های توانبخشی و نظام شایستگی های مربوط به هر حوزه برای کودکان و نوآموزان در گروه های مختلف معلولیت (معلولیت های ۱۰ گانه تحت پوشش سازمان) در دروه پیش از دبستان (تولد تا ۶ سالگی).
- تبیین مبانی و تعیین دقیق استانداردهای نوین آموزشی و توان بخشی برای کودکان و نوآموزان در گروه های مختلف معلولیت (معلولیت های ۱۰ گانه تحت پوشش سازمان) در دروه پیش از دبستان (تولد تا ۶ سالگی) در سطح جهان و تعیین استانداردهای مطلوب آموزشی و توان بخشی برای کودکان و نوآموزان (تولد تا ۶ سالگی) در گروه های مختلف معلولیت به توجه به اقتضانات و ویژگی های نظام آموزشی کشور ایران.
- تعیین الزامات و ملاحظات بکارگیری استانداردها نوین آموزشی و توان بخشی برای کودکان و نوآموزان در گروه های مختلف معلولیت (معلولیت های ۱۰ گانه تحت پوشش سازمان) در دروه پیش از دبستان (تولد تا ۶ سالگی) در نظام آموزشی کشور

خروجی ها، پیامدها و آثار انجام پروژه:

خروجی ها:

- علاوه بر گزارش کلی پروژه که مشتمل بر گزارش موارد تعیین شده در اهداف پروژه است:
- پروتکل (راهنمای بالینی) استاندارد و جامع توانبخشی و مداخله بهنگام برای کودکان و نوزادان در گروه های مختلف معلولیت (معلولیت های ۱۰ گانه تحت پوشش سازمان) در دروه پیش از دبستان (تولد تا ۶ سالگی) جهت توانمندسازی خانواده و ارائه خدمات تخصصی توانبخشی به کودک در منزل و مراکز تخصصی مربوطه و بارگذاری در سامانه جهت ارائه مداخلات به صورت مجازی
  - کتابچه استانداردهای نوین آموزشی برای کودکان و نوزادان در گروه های مختلف اختلالات و معلولیت ها (معلولیت های ۱۰ گانه تحت پوشش سازمان) در دروه پیش از دبستان (تولد تا ۶ سالگی) جهت توانمندسازی خانواده و ارائه خدمات تخصصی توانبخشی به کودک در مراکز تخصصی مربوطه و بارگذاری در سامانه جهت ارائه مداخلات به صورت مجازی

پیامدها:

- روزآمد سازی، کارآمد سازی و کیفیت بخشی به استانداردهای آموزشی و توانبخشی کودکان و نوزادان استثنایی در گروه های مختلف اختلالات و معلولیت ها (معلولیت های ۱۰ گانه تحت پوشش سازمان) در دروه پیش از دبستان (تولد تا ۶ سالگی)

آثار:

- توانمندسازی دانش آموزان استثنایی در دروه پیش از دبستان (تولد تا ۶ سالگی) و افزایش سطح آمادگی و مهارت های آنان برای زندگی بهتر و ورود به دوره تحصیلی ابتدایی، بهبود روابط اجتماعی و مناسبات انسانی و به دست آوردن موقعیت اجتماعی و اقتصادی مناسب شرایط آن ها.

۶- تبیین جایگاه پروژه در طرح ها و برنامه های تحولی مرتبط با حوزه تخصصی ذریع:

- بستر سازی جهت تحقق اهداف بسته های تحولی ۴ ساله سازمان در حوزه ماموریت های آموزشی سازمان با تاکید بر:
- روزآمد سازی، کارآمد سازی و کیفیت بخشی به برنامه های آموزشی و توانبخشی کودکان استثنایی در گروه های مختلف اختلالات و معلولیت ها (معلولیت های ۱۰ گانه تحت پوشش سازمان) در دروه پیش از دبستان (تولد تا ۶ سالگی)

۷- تبیین ارتباط اهداف، خروجی ها و پیامدهای پروژه با طرح ها و پروژه های سایر حوزه های تخصصی (عنداللزوم)

- نتایج پژوهش حاضر مبنایی برای طراحی و تولید برنامه های آموزشی و توانبخشی کودکان استثنایی در گروه های مختلف اختلالات و معلولیت ها (معلولیت های ۱۰ گانه تحت پوشش سازمان) در دروه پیش از دبستان (تولد تا ۶ سالگی) خواهد بود

۸- ملاحظات اساسی در انجام پروژه:

- تاکید بر کاربردی بودن، عملیاتی بودن و قابلیت استفاده مستقیم و سریع نتایج و خروجی های پژوهش برای کودکان و نوزادان استثنایی

۱۲- تایید کننده:

امضاء:

تاریخ:

۱۳- پیوست:

شماره:	سازمان آموزش و پرورش استثنایی سند انتظار پروژه (RFP)		ردیف ۴ در اولویت ها
تاریخ:			
پیوست:	صفحه ۱ از	شماره فرم: ۱	

۱- کمیته تخصصی: -----
 ۲- عنوان پژوهش: طراحی الگو و روش های غربال، شناسایی، ارائه خدمات آموزشی و توان بخشی به دانش آموزان با اختلال یادگیری خاص
 ۳- شناسه پژوهش: -----

۴- تعریف پروژه و تعیین گستره و محدوده آن:
 گستره و حدود و ثغور اجرای پروژه در بخش تعیین اهداف تشریح شده است

۵- اهداف، خروجی ها و پیامدهای پروژه: (در جهت همراستا با اهداف طرح ها و برنامه های تحولی مرتبط با حوزه تخصصی ذیربط)
اهداف:

- توصیف وضعیت موجود نظام غربالگری، تشخیص گذاری، توانبخشی و مداخله برای کودکان و دانش آموزان دارای اختلال یادگیری خاص در کشور ایران
- آسیب شناسی و تحلیل نقاط ضعف و قوت نظام غربالگری، تشخیص گذاری، توانبخشی و مداخله اختلال یادگیری خاص در کشور ایران
- تعیین مبانی، رویکردها و اصول غربالگری و تشخیص گذاری اختلال یادگیری خاص در سطح جهان و تعیین رویکرد مختار غربالگری و تشخیص گذاری اختلال یادگیری خاص با توجه به اقتضائات و ویژگی های نظام آموزشی کشور ایران.
- تعیین دقیق نشانگرها و ملاک ها و معیارهای تشخیصی اختلال یادگیری خاص متناسب با انواع و شدت آن با توجه به اقتضائات و ویژگی های نظام آموزشی کشور ایران.
- تعیین اختلالات همبود و روش های تمیز آن ها از اختلال یادگیری خاص
- تعیین و ارائه پرکاربردترین آزمون ها و ابزارهای غربالگری و تشخیصی اختلال یادگیری خاص در سطح جهان و طراحی و تولید آزمون ها و ابزارهای مرجع بومی سازی شده و هنجار شده برای استفاده در فرایند غربالگری و تشخیص گذاری در کشور
- تعیین زمان طلایی غربالگری، تشخیص گذاری و ارائه خدمات توانبخشی و مداخله بهنگام
- تعیین دقیق مراحل، گام ها و فرایندهای نظام ارجاع در فرایند غربالگری، تشخیص گذاری و ارائه خدمات توانبخشی و مداخله بهنگام اختلال یادگیری خاص.
- تعیین نقش خانواده، مدرسه و معلم، مراکز تخصصی درون و بیرون از آموزش و پرورش در فرایندهای غربالگری، تشخیصی، توانبخشی و مداخله بهنگام
- تعیین مبانی، رویکردها، اصول و روش های مداخلات آموزشی و توانبخشی و طراحی و تولید پروتکل (راهنمای بالینی) استاندارد و جامع آموزشی، توانبخشی و مداخله بهنگام برای دانش آموزان با اختلال یادگیری خاص بر حسب دوره های مختلف تحصیلی (پیش دبستانی تا دوره متوسطه) جهت استفاده در مراکز تخصصی مربوطه و بارگذاری در سامانه جهت ارائه مداخلات به صورت مجازی

خروجی ها، پیامدها و آثار انجام پروژه:

خروجی ها:

علاوه بر گزارش کلی پروژه که مشتمل بر گزارش موارد تعیین شده در اهداف پروژه است:

- کتابچه راهنمای جامع عمل غربالگری، تشخیص گذاری، توانبخشی و مداخله بهنگام اختلال یادگیری خاص به همراه آزمون ها و ابزارهای مرجع بومی سازی شده و هنجار شده برای استفاده در فرایند غربالگری و تشخیص گذاری اختلال یادگیری خاص در کشور

- کتابچه راهنمای مراحل، گام ها و فرایندهای نظام ارجاع در فرایند غربالگری، تشخیص گذاری و ارائه خدمات توانبخشی و مداخله بهنگام اختلال یادگیری خاص

پیامدها:

- توسعه عدالت تربیتی و افزایش سطح دسترسی گروه هدف به خدمات تشخیصی و ارائه خدمات و مداخلات بهنگام
- روزآمدسازی، کارآمدسازی و کیفیت بخشی به نظام غربالگری، تشخیص گذاری، توانبخشی و مداخله بهنگام اختلال یادگیری خاص
- استقرار نظام پیشگیری و ارجاع اختلال یادگیری خاص
- افزایش کیفیت آموزش در دوره های مختلف تحصیلی، بهبود شاخص های آموزشی همچون نرخ گذر، کاهش افت تحصیلی و ترک تحصیل دانش آموزان

آثار:

کاهش آسیب های اجتماعی در کشور، کاهش هزینه های جاری نظام آموزشی، توانمندسازی و افزایش اعتماد به نفس دانش آموزان با اختلال یادگیری خاص، افزایش سطح آمادگی و مهارت های آنان برای زندگی بهتر و ورود مثرتر در اجتماع، بهبود روابط اجتماعی و مناسبات انسانی و نقش آفرینی این دانش آموزان در فرایند رشد و توسعه کشور.

۶- تبیین جایگاه پروژه در طرح ها و برنامه های تحولی مرتبط با حوزه تخصصی ذیربط:

بسترسازی جهت تحقق اهداف بسته های تحولی ۴ ساله سازمان در حوزه ماموریت های آموزشی سازمان با تاکید بر:

- توسعه عدالت تربیتی و افزایش سطح دسترسی گروه هدف به خدمات تشخیصی و ارائه خدمات و مداخلات بهنگام
- روزآمدسازی، کارآمدسازی و کیفیت بخشی به نظام غربالگری، تشخیص گذاری، توانبخشی و مداخله بهنگام اختلال یادگیری خاص

۷- تبیین ارتباط اهداف، خروجی ها و پیامدهای پروژه با طرح ها و پروژه های سایر حوزه های تخصصی (عنداللزوم)

نتایج پژوهش حاضر تاثیرات مهمی بر افزایش کیفیت آموزش در دوره های مختلف تحصیلی، بهبود شاخص های آموزشی همچون نرخ گذر، کاهش افت تحصیلی و ترک تحصیل دانش آموزان مدارس عادی خواهد داشت.

۸- ملاحظات اساسی در انجام پروژه:

تاکید بر کاربردی بودن، عملیاتی بودن و قابلیت استفاده مستقیم و سریع نتایج و خروجی های پژوهش

۱۲- تایید کننده:

امضاء:

تاریخ:

۱۳- پیوست:

شماره:	سازمان آموزش و پرورش استثنایی سند انتظار پروژه (RFP)		ردیف ۴ در اولویت ها
تاریخ:			
پیوست:	صفحه ۱ از	شماره فرم: ۱	

۱- کمیته تخصصی:
۲- عنوان پژوهش: مدل ها و برنامه های آموزش مهارت های فنی حرفه ای به دانش آموزان جسمی - حرکتی
۳- شناسه پژوهش:

۴- تعریف پروژه و تعیین گستره و محدوده آن:

بسترسازی برای شکوفایی استعدادهای دانش آموزان با معلولیت های جسمی - حرکتی و هدایت صحیح این دانش آموزان در مسیر زندگی و بهره گیری حداکثری از ظرفیت های آنان در مسیر رشد و توسعه کشور مستلزم طراحی و الگوی مطلوب و برنامه های آموزشی و درسی روزآمد و کارآمد آموزش مهارت های فنی حرفه ای به این دانش آموزان با تاکید بر طراحی رشته های تحصیلی مهارتی ویژه معلولین جسمی - حرکتی (به تفکیک برای معلولین جسمی - حرکتی با مشکل در اندام های تحتانی، با مشکل در اندام ها فوقانی یا هر دو) و برنامه های آموزشی و درسی مطلوب برای این دانش آموزان، آسیب شناسی نظام آموزش های فنی و حرفه ای و مهارتی ویژه این دانش آموزان، تعیین شایستگی های فنی و حرفه ای و مهارتی و بهره گیری از تجربیات سایر کشورهای پیشرو در آموزش های مهارتی ویژه معلولین جسمی - حرکتی است.

۵- اهداف، خروجی ها و پیامدهای پروژه: (در جهت همراستا با اهداف طرح ها و برنامه های تحولی مرتبط با حوزه تخصصی ذیربط)

اهداف:

- بررسی رشته های تحصیلی مهارتی معلولین جسمی - حرکتی (به تفکیک برای معلولین جسمی - حرکتی با مشکل در اندام های تحتانی، با مشکل در اندام ها فوقانی یا هر دو) در سایر کشورها (حداقل پنج کشور پیشرو در آموزش های مهارتی معلولین) و تحلیلی نقاط ضعف و قوت آن ها.

- آسیب شناسی رشته های تحصیلی مهارتی معلولین جسمی - حرکتی (با مشکل در اندام های تحتانی، با مشکل در اندام ها فوقانی یا هر دو) در کشور ایران و تعیین نقاط ضعف و قوت آن ها.

- ارزیابی حوزه های تربیت و یادگیری مهارتی و فهرست شایستگی های فنی و حرفه ای و مهارتی مطلوب برای معلولین جسمی - حرکتی (با مشکل در اندام های تحتانی، با مشکل در اندام ها فوقانی یا هر دو) در دوره اول و دوم متوسطه با بهره گیری از مطالعه تطبیقی و تجربه سایر کشورها در این امر.

- ارزیابی رشته های تحصیلی مهارتی مطلوب و فهرست عناوین و سرفصل های درسی مربوطه برای معلولین جسمی - حرکتی (به تفکیک برای معلولین جسمی - حرکتی با مشکل در اندام های تحتانی، با مشکل در اندام ها فوقانی یا هر دو) برای کشور ایران با در نظر گرفتن شرایط و اقتضانات نظام آموزشی کشور.

- ارزیابی الگوی مطلوب (تعیین ارکان، ابعاد، مولفه ها، بازیگران و ذی نفعان و ...) و رویکردها و روش های آموزش مطلوب مهارت های فنی و حرفه ای و مهارتی برای دانش آموزان با معلولیت جسمی - حرکتی در دوره متوسطه اول و دوم با بهره گیری از مطالعه تطبیقی الگوها و رویکردها و روش های آموزش مهارتهای فنی و حرفه ای و مهارتی مورد استفاده برای معلولین جسمی - حرکتی دوره متوسطه اول و دوم در سایر کشورها.

- تعیین الزامات پیاده سازی الگوی مطلوب و اجرای رشته ها و برنامه های آموزشی و درسی پیشنهادی برای نظام آموزش و پرورش کشور.

خروجی ها، پیامدها و آثار انجام پروژه:

خروجی ها:

علاوه بر گزارش کلی پروژه که مشتمل بر گزارش موارد تعیین شده در اهداف پروژه است:

- کتابچه حوزه های تربیت و یادگیری مهارتی و شایستگی های فنی و حرفه ای و مهارتی مطلوب برای معلولین جسمی - حرکتی (با مشکل در اندام های تحتانی، با مشکل در اندام ها فوقانی یا هر دو) دوره اول و دوم متوسطه.

- کتابچه رشته های تحصیلی مهارتی مطلوب و فهرست عناوین و سرفصل های درسی مربوطه برای معلولین جسمی - حرکتی (به تفکیک برای معلولین جسمی - حرکتی با مشکل در اندام های تحتانی، با مشکل در اندام ها فوقانی یا هر دو) برای کشور ایران.

- گزارش الگوی مطلوب و رویکردها و روش‌های آموزش مطلوب مهارت‌های فنی و حرفه‌ای برای دانش‌آموزان معلولین جسمی-حرکتی در دوره متوسطه اول و دوم و الزامات پیاده‌سازی این الگو

پیامدها:

- شناخت شایستگی‌های فنی و حرفه‌ای و مهارتی موثر بر اشتغال معلولین جسمی-حرکتی.
- روزآمدسازی، کارآمدسازی و کیفیت بخشی به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و مهارتی دانش‌آموزان با معلولیت‌های جسمی-حرکتی

آثار:

توانمندسازی دانش‌آموزان استثنایی با معلولیت‌های جسمی-حرکتی و افزایش سطح آمادگی و مهارت‌های آنان برای زندگی بهتر، بهبود روابط اجتماعی و مناسبات انسانی، توسعه عرصه‌های زندگی مانند کار و حرفه، افزایش اشتغال پذیری و به دست آوردن موقعیت اجتماعی و اقتصادی مناسب شرایط آن‌ها.

۶- تبیین جایگاه پروژه در طرح‌ها و برنامه‌های تحولی مرتبط با حوزه تخصصی ذیربط:

بسترسازی جهت تحقق اهداف بسته‌های تحولی ۴ ساله سازمان در حوزه مأموریت‌های آموزشی سازمان با تأکید بر: ارتقای کارآمدی نظام حکمرانی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای مهارتی دانش‌آموزان با معلولیت جسمی-حرکتی. - توسعه عدالت تربیتی و نصیب برابر آموزشی برای دانش‌آموزان با معلولیت جسمی-حرکتی. - روزآمدسازی، کارآمدسازی و کیفیت بخشی به برنامه‌های آموزشی و درسی دوره دوم متوسطه شاخه کاردانش و فنی و حرفه‌ای دانش‌آموزان با معلولیت جسمی-حرکتی

۷- تبیین ارتباط اهداف، خروجی‌ها و پیامدهای پروژه با طرح‌ها و پروژه‌های سایر حوزه‌های تخصصی (عنداللزوم)

نتایج پژوهش حاضر مبنایی برای بازمهندسی رشته‌های تحصیلی فنی، حرفه‌ای و مهارتی و برنامه ریزی آموزشی و درسی برای دانش‌آموزان با معلولیت‌های جسمی-حرکتی خواهد بود

۸- ملاحظات اساسی در انجام پروژه:

در انتخاب دانش‌آموزان جهت بررسی رشته‌های مهارتی به ویژگی‌ها و مشکلات دانش‌آموزان جسمی-حرکتی و همچنین به مسایل فرهنگی کشور ایران توجه شود.

۱۲- تایید کننده:

امضاء:

۱۳- پیوست:

تاریخ:

شماره:	سازمان آموزش و پرورش استثنایی		ردیف ۷ در اولویت ها
تاریخ:			
پیوست:	صفحه ۱ از	شماره فرم: ۱	

<p>۱- کمیته تخصصی: -----</p> <p>۲- عنوان پژوهش: طراحی و تدوین برنامه مداخله و آموزش های مدرسه محور در دوره پیش از دبستان کودکان با اختلال طیف اتیسم</p> <p>۳- شناسه پژوهش: -----</p>
--

۴- تعریف پروژه و تعیین گستره و محدوده آن:

بنیان های دانش، مهارت و نگرش ها از دوره ی پیش دبستانی شکل می گیرند و اهمیت و ضرورت آنها برای خاص و عام پذیرفته شده اند. پس ضروری است که هر تحول و نوآوری آموزشی را از سالهای اولیه ی کودکی مورد توجه قرار داد و برنامه ریزی برای دوران کودکی و بعد از آن را بر پایه و بنیان قوی بنا نهاد. هدف از دوره پیش دبستانی برای نوآموزان طیف اتیسم، حذف رفتارهای زیان بخش و ایجاد و تقویت رفتارهای مطلوب، آموزش زبان آموزی، کسب مهارت های اجتماعی، خودیاری و حرکتی، آموزش پیش دبستان و آماده سازی برای خواندن و نوشتن و آموزش والدین جهت تقویت استقلال بخشی و اجتماعی گروه مذکور می باشد.

۵- اهداف، خروجی ها و پیامدهای پروژه: (در جهت هم راستا با اهداف طرح ها و برنامه های تحولی مرتبط با حوزه تخصصی ذیربط)

اهداف:

- تعیین اهداف دوره پیش از دبستان کودکان و نوآموزان با اختلال طیف اتیسم
- ارایه حوزه های تربیت و یادگیری و فهرست شایستگی های هر حوزه برای کودکان و نوآموزان با اختلال طیف اتیسم در دوره پیش از دبستان (بدو تشخیص تا ورود به دوره ابتدایی) با بهره گیری از مطالعه تطبیقی و تحلیلی نظام آموزشی کودکان و نوآموزان پیش از دبستان با اختلال طیف اتیسم در سایر کشورها و آسیب شناسی وضعیت موجود نظام آموزش پیش از دبستان این کودکان و نوآموزان در کشور.
- ارایه الگوی مطلوب آموزشی و رویکردها، برنامه ها و روش های آموزشی در حوزه های مختلف تربیت و یادگیری برای کودکان و نوآموزان با اختلال طیف اتیسم در دوره پیش از دبستان با بهره گیری از مطالعه تطبیقی و تحلیلی الگوها، رویکردها، برنامه ها و روش های آموزشی مدرسه محور کودکان و نوآموزان با اختلال طیف اتیسم پیش از دبستان در سایر کشورها و آسیب شناسی الگوها و برنامه های آموزشی موجود در کشور
- ارایه الگوی ارزشیابی مطلوب از فعالیت های یاددهی یادگیری برای کودکان و نوآموزان طیف اتیسم با بهره گیری از مطالعه تطبیقی و تحلیلی الگوها، رویکردها، برنامه ها و روش های ارزشیابی آموزشی کودکان و نوآموزان با اختلال طیف اتیسم پیش از دبستان در سایر کشورها و آسیب شناسی الگوهای موجود در کشور
- ارایه برنامه استاندارد مداخلات بهنگام توانبخشی برای کودکان و نوآموزان با اختلال طیف اتیسم پیش از دبستان (بدو تشخیص تا ورود به دوره ابتدایی) با بهره گیری از مطالعه تطبیقی و تحلیلی نظام توانبخشی کودکان و نوآموزان با اختلال طیف اتیسم در سایر کشورها و آسیب شناسی برنامه های توانبخشی موجود در کشور

خروجی ها، پیامدها و آثار انجام پروژه:

خروجی ها:

- علاوه بر گزارش کلی پروژه که مشتمل بر گزارش موارد تعیین شده در اهداف پروژه است:
- کتابچه اهداف، حوزه های تربیت و یادگیری و فهرست شایستگی های هر حوزه برای کودکان و نوآموزان با اختلال طیف اتیسم در دوره پیش از دبستان (بدو تشخیص تا ورود به دوره ابتدایی)
- گزارش الگوی مطلوب آموزشی و رویکردها، برنامه ها و روش های آموزشی در حوزه های مختلف تربیت و یادگیری و روش های ارزشیابی برای کودکان و نوآموزان با اختلال طیف اتیسم در دوره پیش از دبستان

- کتابچه استاندارد و راهنمای بالینی مداخلات بهنگام توانبخشی برای کودکان و نوزادان با اختلال طیف اتیسم پیش از دبستان (بدو تشخیص تا ورود به دوره ابتدایی)

پیامدها:

- شناخت اهداف، حوزه های تربیت و یادگیری و شایستگی های هدف برای کودکان و نوزادان با اختلال طیف اتیسم پیش از دبستان.
- روزآمدسازی، کارآمدسازی و کیفیت بخشی به برنامه های آموزشی و پرورشی و توانبخشی کودکان و نوزادان با اختلال طیف اتیسم در دوره پیش از دبستان.

آثار:

توانمندسازی کودکان و نوزادان با اختلال طیف اتیسم در دوره پیش از دبستان برای بهبود روابط اجتماعی و مناسبات انسانی و آمادگی آن ها برای ورود به دوره ابتدایی و بهبود مهارت های آنان برای زندگی بهتر.

۶- تبیین جایگاه پروژه در طرح ها و برنامه های تحولی مرتبط با حوزه تخصصی ذیربط:

- بسترسازی جهت تحقق اهداف بسته های تحولی ۴ ساله سازمان در حوزه ماموریت های آموزشی سازمان با تاکید بر:
- توسعه عدالت تربیتی و نصیب برابر آموزشی برای کودکان و نوزادان با اختلال طیف اتیسم در دوره پیش از دبستان.
  - روزآمدسازی، کارآمدسازی و کیفیت بخشی به برنامه های آموزشی و پرورشی و توانبخشی کودکان و نوزادان با اختلال طیف اتیسم در دوره پیش از دبستان.

۷- تبیین ارتباط اهداف، خروجی ها و پیامدهای پروژه با طرح ها و پروژه های سایر حوزه های تخصصی (عنداللزوم)

نتایج پژوهش حاضر مبنایی برای برنامه ریزی آموزشی و درسی و ارایه مداخلات بهنگام و خدمات توانبخشی برای کودکان و نوزادان با اختلال طیف اتیسم در دوره پیش از دبستان خواهد بود.

۸- ملاحظات اساسی در انجام پروژه:

در انتخاب دانش آموزان جهت بررسی برنامه های آموزشی و پرورشی و توانبخشی کودکان و نوزادان با اختلال طیف اتیسم پیش از دبستان و ارائه راهکارهای بهبود برنامه به مسایل فرهنگی کشور ایران توجه شود.

۱۲- تایید کننده:

امضاء:

۱۳- پیوست:

تاریخ:

شماره:	سازمان آموزش و پرورش استثنایی سند انتظار پروژه (RFP)		ردیف ۸ در اولویت ها
تاریخ:			
پیوست:	صفحه ۱ از	شماره فرم: ۱	

۱- کمیته تخصصی: -----

۲- عنوان پژوهش: نیازسنجی آموزش قرآن و تربیت دینی دانش آموزان با کم توانی ذهنی دوره ابتدایی

۳- شناسه پژوهش: -----

۴- تعریف پروژه و تعیین گستره و محدوده آن:

یکی از مهمترین وظایف سازمان آموزش و پرورش استثنایی، تدوین برنامه های آموزشی متناسب با ویژگی ها و نیازهای نوآموزان و دانش آموزان کم توان ذهنی است. همچنین یکی از دغدغه های سازمان، دستیابی دانش آموزان کم توان ذهنی به مراتبی از حیات طیبه می باشد، که این مهم در بستر شکوفایی فطرت کودکان تحقق یابنی ست. لذا برای رسیدن به این هدف، ما نیازمند تولید و تدوین محتوای آموزشی قرآن و دینی و برنامه ریزی برای انتقال صحیح محتوای آن به این گروه از دانش آموزان هستیم که با توجه به ویژگی های متفاوت و تنوع نیازهای دانش آموزان کم توان ذهنی، طراحی برنامه های آموزشی برای آنها پیچیدگی های خاص خود را دارد. از طرفی بنابر نظر کار شنا سان امر دوران ابتدایی مهمترین و حساس ترین مرحله برای شکل گیری شخصیت دینی و انس بیشتر دانش آموزان با متون دینی و قرآن کریم است و فرایند دین پذیری و ایمان به ارزش های دینی متناسب با سن فرد و تحولات روحی او پدیدار می شود. بدیهی است شناخت ویژگی های سنی، رشدی و نیازهای عاطفی کودکان می تواند معلمان را در شکل دهی هویت دینی دانش آموزان یاری کند. باورهای مذهبی نیز زمانی برای کودکان معنا پیدا می یابد که با نیازهای درونی آنها ارتباط داشته باشند. لذا پژوهش حاضر با هدف نیازسنجی آموزش قرآن و مفاهیم دینی و تربیتی برای دانش آموزان کم توان ذهنی دوره ابتدایی ما را در تدوین برنامه های درسی و آموزشی مناسب آنها کمک خواهد کرد.

۵- اهداف، خروجی ها و پیامدهای پروژه: (در جهت هم راستا با اهداف طرح ها و برنامه های تحولی مرتبط با حوزه تخصصی ذیربط)

اهداف:

- آسب شناسی وضعیت موجود آموزش قرآن دانش آموزان با کم توانی ذهنی دوره ابتدایی

- تعیین نیازهای آموزشی قرآن (مولفه ها و مفاهیم قرآنی/ مهارت های قرآنی/ محتوای قرآنی/...) دانش آموزان با کم توانی ذهنی دوره ابتدایی در حیطه های مختلف یادگیری قرآن و تعیین شایستگی های محوری این دانش آموزان در حیطه های مختلف شناختی، عاطفی و ... یادگیری قرآن و اعتباربخشی آن از منظر متخصصان، اولیا و معلمان دانش آموزان کم توان ذهنی دوره ابتدایی.

- تعیین نیازهای آموزشی تربیت دینی (ابعاد، مولفه ها، شاخص ها و مفاهیم تربیت دینی) دانش آموزان با کم توانی ذهنی دوره ابتدایی در حیطه های مختلف تربیت دینی و تعیین شایستگی های محوری این دانش آموزان در حیطه های مختلف شناختی، عاطفی و ... تربیت دینی و اعتباربخشی آن از منظر متخصصان، اولیا و معلمان دانش آموزان کم توان ذهنی دوره ابتدایی

- تعیین اولویت های آموزشی قرآن و مفاهیم تربیت دینی به دانش آموزان کم توان ذهنی بر اساس مراحل تحول رشدی آنها

- تعیین عناوین و سرفصل های آموزشی و درسی برای آموزش قرآن و تربیت دینی دانش آموزان کم توان ذهنی مقاطع مختلف دوره تحصیلی ابتدایی بر اساس نیازسنجی آموزشی انجام شده.

خروجی ها، پیامدها و آثار انجام پروژه:

خروجی ها:

علاوه بر گزارش کلی پروژه که مشتمل بر گزارش موارد تعیین شده در اهداف پروژه است:

- کتابچه نیازهای آموزشی اولویت بندی شده و اعتباربخشی شده درس قرآن و تربیت دینی (درس هدیه های آسمانی) دانش آموزان با کم توانی ذهنی دوره ابتدایی در حیطه های مختلف آموزش قرآن و تربیت دینی و فهرست شایستگی های پایه و شایستگی های اختصاصی این دانش آموزان در حیطه های مختلف شناختی، عاطفی و ... برای یادگیری قرآن و تربیت دینی.

- کتابچه عناوین و سرفصل های آموزشی و درسی برای آموزش قرآن و تربیت دینی (درس هدیه های آسمانی) دانش آموزان کم توان ذهنی مقاطع مختلف دوره تحصیلی ابتدایی بر اساس نیازسنجی آموزشی انجام شده

پیامدها:

- روزآمدسازی، کارآمدسازی و کیفیت بخشی به برنامه درسی آموزش قرآن و تربیت دینی (درس هدیه های آسمانی) دانش آموزان کم توان ذهنی مقاطع مختلف دوره تحصیلی ابتدایی

آثار:

توانمندسازی دانش آموزان کم توان ذهنی دوره تحصیلی ابتدایی برای بهبود روابط اجتماعی و مناسبات انسانی و آمادگی آن ها برای ورود به دوره ابتدایی و بهبود مهارت های آنان برای زندگی بهتر

۶- تبیین جایگاه پروژه در طرح ها و برنامه های تحولی مرتبط با حوزه تخصصی ذریع:

پژوهش حاضر با نیازسنجی آموزش قرآن و تربیت دینی دانش آموزان کم توان ذهنی مبنایی برای تولید راهنمای برنامه درسی قرآن و هدیه های آسمانی دوره ابتدایی و کیفیت بخشی به تولید و اجرای برنامه های درسی آن ها خواهد شد.

۷- تبیین ارتباط اهداف، خروجی ها و پیامدهای پروژه با طرح ها و پروژه های سایر حوزه های تخصصی (عنداللزوم)

اهداف و نتایج پژوهش حاضر علاوه بر کاربرد در حوزه برنامه ریزی آموزشی و درسی قرآن و تربیت دینی با طرح ها و برنامه های حوزه پرورشی ارتباط دارد.

۸- ملاحظات اساسی در انجام پروژه:

- رعایت اصول اخلاقی در پژوهش
- کاربردی بودن نتایج پژوهش

۱۳- پیوست:

۱۲- تایید کننده:

امضاء:

تاریخ:

شماره:	سازمان آموزش و پرورش استثنایی سند انتظار پروژه (RFP)		ردیف ۱۰ در اولویت ها
تاریخ:			
پیوست:	صفحه ۱ از	شماره فرم: ۱	

۱- کمیته تخصصی: -----

۲- عنوان پژوهش: تدوین شایستگی ها و استانداردهای آمادگی جسمانی دانش آموزان استثنایی (در گروه های مختلف معلولیت)

۳- شناسه پژوهش: -----

۴- تعریف پروژه و تعیین گستره و محدوده آن:

حوزه یادگیری تربیت بدنی و سلامت به عنوان یکی از ۱۱ حوزه یادگیری در برنامه درسی ملی به دنبال برقراری سلامتی کامل جسمی، روانی و ایجاد زمینه هایی در جهت شناساندن روش های درست فعالیت جسمانی، ارتقای توانایی های بدنی و تبیین روش های تفریحی سالم در حوزه محتوایی تربیت بدنی است. از آنجایی که فاکتورهای آمادگی جسمانی یکی از بخش های اصلی برنامه های درسی همواره مورد توجه بوده، لذا برای اثر بخشی برنامه درسی در راستای ارتقای سطح آمادگی جسمانی دانش آموزان استثنایی در مدارس، انتخاب مواد آزمون برای اندازه گیری اجزای آمادگی جسمانی با توجه به معلولیت های آنان و همچنین وجود نرم های آمادگی جسمانی امری ضروری به نظر می رسد.

۵- اهداف، خروجی ها و پیامدهای پروژه: (در جهت همراستا با اهداف طرح ها و برنامه های تحولی مرتبط با حوزه تخصصی ذیربط)

اهداف:

- آسیب شناسی وضعیت موجود شایستگی ها و استانداردهای آمادگی جسمانی دانش آموزان استثنایی به تفکیک گروه های مختلف معلولیت، دوره های مختلف تحصیلی و جنسیت
- بررسی تطبیقی و تحلیلی شایستگی ها و استانداردهای آمادگی جسمانی دانش آموزان استثنایی به تفکیک گروه های مختلف معلولیت، دوره های مختلف تحصیلی و جنسیت در کشورهای منتخب
- تعیین فهرست شایستگی ها و استانداردهای آمادگی جسمانی دانش آموزان استثنایی به تفکیک گروه های مختلف معلولیت، دوره های مختلف تحصیلی و جنسیت برای نظام آموزش و پرورش استثنایی کشور ایران
- تعیین ابزارها و آزمون های استاندارد آمادگی جسمانی دانش آموزان استثنایی به تفکیک گروه های مختلف معلولیت و دوره های مختلف تحصیلی و جنسیت.

خروجی ها:

علاوه بر گزارش کلی پروژه که مشتمل بر گزارش موارد تعیین شده در اهداف پروژه است:

- کتابچه شایستگی های پایه و شایستگی های اختصاصی آمادگی جسمانی دانش آموزان استثنایی به تفکیک گروه های مختلف معلولیت، دوره های مختلف تحصیلی و جنسیت.
- کتابچه ابزارها و آزمون های استاندارد آمادگی جسمانی دانش آموزان استثنایی به تفکیک گروه های مختلف معلولیت، دوره های مختلف تحصیلی و جنسیت
- کتابچه استانداردها و نرم های آمادگی جسمانی مربوط به هر یک از شایستگی های پایه و اختصاصی دانش آموزان استثنایی به تفکیک گروه های مختلف معلولیت، دوره های مختلف تحصیلی و جنسیت.

پیامدها:

- روزآمدسازی، کارآمدسازی و کیفیت بخشی به برنامه درسی تربیت بدنی و فعالیت های ورزشی دانش آموزان استثنایی
- فراهم شدن امکان ارزیابی دقیق آمادگی جسمانی دانش آموزان استثنایی، غربالگری و ارجاع و تصمیم گیری در مورد برنامه ریزی درسی و محیط آموزشی.

آثار:

افزایش سطح آمادگی جسمانی کودکان و دانش آموزان استثنایی برای زندگی بهتر، ارتقای سلامت جسمی و روانی، بهبود روابط اجتماعی و مناسبات انسانی و به دست آوردن موقعیت اجتماعی و اقتصادی مناسب شرایط آن ها.

۶- تبیین جایگاه پروژه در طرح‌ها و برنامه‌های تحولی مرتبط با حوزه تخصصی ذریع:

پژوهش حاضر با تعیین نظام شایستگی‌ها و همچنین استانداردهای آمادگی جسمانی بر حسب دانش آموزان استثنایی در گروه‌های مختلف معلولیت، دوره‌های تحصیلی و جنسیت مبنایی برای تولید برنامه درسی استاندارد تربیت بدنی و انجام بهینه فعالیت‌های ورزشی و تربیت بدنی دانش آموزان استثنایی خواهد بود.

۷- تبیین ارتباط اهداف، خروجی‌ها و پیامدهای پروژه با طرح‌ها و پروژه‌های سایر حوزه‌های تخصصی (عنداللزوم)

نتایج این پژوهش علاوه بر کاربرد در حوزه برنامه ریزی آموزشی و درسی درس تربیت بدنی و اجرای فعالیت‌های مخلف ورزشی و تربیت بدنی در حوزه‌های توانبخشی نیز قابلیت کاربرد دارد.

۸- ملاحظات اساسی در انجام پروژه:

- رعایت کردن ملاحظات اخلاقی در پژوهش و دریافت کد اخلاق

۱۲- تایید کننده:

امضاء:

تاریخ:

۱۳- پیوست:

شماره:	سازمان آموزش و پرورش استثنایی سند انتظار پروژه (RFP)		ردیف ۱۲ در اولویت ها
تاریخ:			
پیوست:	صفحه ۱ از	شماره فرم: ۱	

۱- کمیته تخصصی: -----
 ۲- عنوان پژوهش: نیازسنجی آموزشی دانش آموزان چند معلولیتی برای طراحی رشته های مناسب مهارتی ویژه آنان
 ۳- شناسه پژوهش: -----

۴- تعریف پروژه و تعیین گستره و محدوده آن:
 مهم ترین هدف آموزش و پرورش ویژه، آماده کردن دانش آموزان برای زندگی مستقل یا با کمترین وابستگی است. یکی از مهم ترین عواملی که به استقلال در زندگی منجر خواهد شد، اشتغال موفق است. از طریق اشتغال، فرد به کفایت اقتصادی و اجتماعی دست خواهد یافت و در جامعه عزت نفس و احترام به دست خواهد آورد. یکی از مهمترین عناصر برنامه درسی این گروه از دانش آموزان، رشد مهارت های زندگی روزمره و شغلی است، که توانایی آنها را برای انجام فعالیت های عادی و مستقلانه زندگی افزایش دهد. لذا پژوهش در زمینه نیازسنجی شغلی متناسب با نیاز و توانایی این دانش آموزان مورد توجه قرار گرفته است تا در برنامه ریزی درسی این دانش آموزان مد نظر قرار گیرد.

۵- اهداف، خروجی ها و پیامدهای پروژه: (در جهت هم راستا با اهداف طرح ها و برنامه های تحولی مرتبط با حوزه تخصصی ذیربط)
اهداف:
 - پیشنهاد رشته های مهارتی متناسب با توانمندی دانش آموزان چند معلولیتی کم توان ذهنی دوره دوم متوسطه کاردانش خاص
 - پیشنهاد برنامه درسی برای دانش آموزان چند معلولیتی کم توان ذهنی دوره دوم متوسطه کاردانش خاص
خروجی ها، پیامدها و آثار انجام پروژه:
 - تهیه برنامه درسی و طراحی رشته های مهارتی برای دانش آموزان کم توان ذهنی با آسیب بینایی دوم متوسطه کاردانش خاص
 - تهیه برنامه درسی و طراحی رشته های مهارتی برای دانش آموزان کم توان ذهنی با آسیب شنوایی دوم متوسطه کاردانش خاص
 - - تهیه برنامه درسی و طراحی رشته های مهارتی برای دانش آموزان جسمی حرکتی با کم توان ذهنی دوم متوسطه کاردانش خاص

۶- تبیین جایگاه پروژه در طرح ها و برنامه های تحولی مرتبط با حوزه تخصصی ذیربط:
 در راستای عدالت آموزشی و نصیب برابر آموزشی و هم چنین کیفیت بخشی آموزشی دوره دوم متوسطه کاردانش خاص انجام این پژوهش به منظور نیازسنجی شغلی و طراحی رشته های مهارتی ضروری می باشد.

۷- تبیین ارتباط اهداف، خروجی ها و پیامدهای پروژه با طرح ها و پروژه های سایر حوزه های تخصصی (عنداللزوم)
 بازآرایی رشته های موجود در مدارس دوره دوم متوسطه کاردانش خاص بر اساس مطالعات آمایشی و در تناسب با استعداد و توانایی های دانش آموزان

۸- ملاحظات اساسی در انجام پروژه:
 در انتخاب کشورها برای مطالعه تطبیقی مسایل فرهنگی کشور ایران توجه خاص شود.

۱۳- پیوست:	۱۲- تایید کننده:
	امضاء:
	تاریخ:

شماره:	سازمان آموزش و پرورش استثنایی سند انتظار پروژه (RFP)		ردیف ۱۳ در اولویت ها
تاریخ:			
پیوست:	صفحه ۱ از	شماره فرم: ۱	

۱- کمیته تخصصی: -----

۲- عنوان پژوهش: مطالعه تطبیقی برنامه درسی دانش آموزان با اختلال طیف اتیسم و ارائه راهکارهای بهبود برنامه

۳- شناسه پژوهش: -----

۴- تعریف پروژه و تعیین گستره و محدوده آن:

اهداف و محتوای برنامه های درسی باید با توجه به میزان رشد ذهنی یادگیرندگان، مدت زمان لازم برای یادگیری و نیز با توجه به توانایی ها و محدودیت های افراد انسانی، متناسب با تفاوت های فردی و غیره استخراج گردند. اهمیت این مبانی در طراحی و تدوین برنامه های درسی در عصر حاضر یکی از دغدغه های امروز متخصصان آموزش و پرورش استثنایی و برنامه ریزان درسی است. مبانی روانشناختی برنامه درسی ویژه کودکان و دانش آموزان طیف اتیسم، گزاره هایی را در ارتباط با دانش و ویژگی های روانشناختی یادگیرندگان که سودمند بوده و می بایست مورد توجه برنامه ریزان درسی این گروه باشد، مطرح می کند، که مشتمل بر مؤلفه های (ویژگیهای شخصیتی یادگیرنده، ویژگیهای یادگیری فراگیرنده، ویژگیهای ذهنی فراگیرنده) است.

۵- اهداف، خروجی ها و پیامدهای پروژه: (در جهت همراستا با اهداف طرح ها و برنامه های تحولی مرتبط با حوزه تخصصی ذیربط)

اهداف:

- شناخت رویکردهای مختلف در آموزش و توانایی تشخیص تفاوت ها در برنامه های درسی موجود
- شناخت راهبردها یا روش های آموزشی مختلفی برای سازمان دهی و توالی درس ها.
- ارائه راهکارهای بهبود برنامه درسی
- ارتقاء اثربخشی و کارآیی آموزش های مدرسه ای

خروجی ها، پیامدها و آثار انجام پروژه:

- بررسی رویکردها و روش های نوین آموزش با توجه به برنامه درسی به کودکان و دانش آموزان دارای اتیسم
- بهترین روش آموزشی که می توان فرد دارای اتیسم را برای حضور مستقل و کارآمد در اجتماع آماده کرد
- بررسی خدمات آموزش و پرورش و برنامه درسی برای کودکان و دانش آموزان دارای اتیسم در سایر کشورها
- بررسی روشهای یاددهی-یادگیری دروس با توجه به ویژگیهای ذهنی-روانی دانش آموزان دارای اتیسم در سایر کشورها
- بررسی الگوی برنامه درسی ویژه دانش آموزان دارای اتیسم در سایر کشورها از منظر متخصصان
- ارائه راهکارهایی برای بهبود برنامه درسی دانش آموزان دارای اتیسم

۶- تبیین جایگاه پروژه در طرح ها و برنامه های تحولی مرتبط با حوزه تخصصی ذیربط:

در راستای عدالت آموزشی و نصیب برابر آموزشی و هم چنین کیفیت بخشی آموزشی و با لایردن مهارت ها در دانش آموزان دارای اتیسم

۷- تبیین ارتباط اهداف، خروجی ها و پیامدهای پروژه با طرح ها و پروژه های سایر حوزه های تخصصی (عنداللزوم)

نتایج پژوهش باید منجر به افزایش بهبود روش ها و راهکارهای آموزشی به دانش آموزان دارای اتیسم و همچنین، بازسازی و نوسازی امکانات آموزشی، توانمندسازی افراد دارای اتیسم شاغل به تحصیل و آمادگی آنان برای زندگی بهتر، افزایش مهارتها، سلامت جسمی و روانی، توسعه عرصه های زندگی مانند کار و حرفه، بهبود روابط اجتماعی و مناسبات انسانی شود.

۸- ملاحظات اساسی در انجام پروژه:

در انتخاب دانش آموزان جهت بررسی برنامه درسی دانش آموزان با اختلال طیف اتیسم و ارائه راهکارهای بهبود برنامه به مسایل فرهنگی کشور ایران توجه شود.

۱۳- پیوست:	۱۲- تایید کننده:
امضاء:	تاریخ:

شماره:	سازمان آموزش و پرورش استثنایی		ردیف ۱۴ در اولویت ها
تاریخ:			
پیوست:	صفحه ۱ از	شماره فرم: ۱	

۱- کمیته تخصصی: -----

۲- عنوان پژوهش: مطالعه تطبیقی رشته های تحصیلی دانش آموزان با آسیب بینایی (با هو شهر عادی) و پیشنهاد رشته های مطلوب برای اجرا در کشور با تاکید بر رشته های مهارتی

۳- شناسه پژوهش: -----

۴- تعریف پروژه و تعیین گستره و محدوده آن:

مهم ترین هدف آموزش و پرورش ویژه، آماده کردن دانش آموزان برای زندگی مستقل یا با کمترین وابستگی است. یکی از مهم ترین عواملی که به استقلال در زندگی منجر خواهد شد، اشتغال موفق است. از طریق اشتغال، فرد به کفایت اقتصادی و اجتماعی دست خواهد یافت و در جامعه عزت نفس و احترام به دست خواهد آورد. یکی از مهمترین عناصر برنامه درسی این گروه از دانش آموزان، رشد مهارت های زندگی روزمره و شغلی است، که توانایی آنها را برای انجام فعالیت های عادی و مستقلانه زندگی افزایش دهد. لذا پژوهش در زمینه نیاز سنجی شغلی متناسب با نیاز و توانایی این دانش آموزان مورد توجه قرار گرفته است تا در برنامه ریزی درسی این دانش آموزان مد نظر قرار گیرد. و در حد امکان نسبت به مناسب سازی محتوای آموزشی و ارتقا توانمندی فردی ایشان گام برداشته شود. و در نهایت ایشان را برای احراز شغل متناسب با توانمندی آماده سازد.

۵- اهداف، خروجی ها و پیامدهای پروژه: (در جهت هم راستا با اهداف طرح ها و برنامه های تحولی مرتبط با حوزه تخصصی ذیربط)

اهداف:

- پیشنهاد رشته های مهارتی متناسب با توانمندی دانش آموزان با آسیب بینایی دوره دوم متوسطه کاردانش
- پیشنهاد مناسب سازی برنامه درسی برای دانش آموزان با آسیب بینایی دوره دوم متوسطه کاردانش
- شناسایی شغل متناسب با توانمندی افراد با آسیب بینایی و آماده ساختن ایشان برای احراز شغل در طی ثوران تحصیل

خروجی ها، پیامدها و آثار انجام پروژه:

تهیه برنامه درسی و طراحی رشته های مهارتی برای دانش آموزان با آسیب بینایی دوره دوم متوسطه کاردانش

۶- تبیین جایگاه پروژه در طرح ها و برنامه های تحولی مرتبط با حوزه تخصصی ذیربط:

در راستای عدالت آموزشی و نصیب برابر آموزشی و هم چنین کیفیت بخشی آموزشی دوره دوم متوسطه کاردانش انجام این پژوهش بیه منظور نیاز سنجی شغلی و طراحی رشته های مهارتی ضروری می باشد.

۷- تبیین ارتباط اهداف، خروجی ها و پیامدهای پروژه با طرح ها و پروژه های سایر حوزه های تخصصی (عنداللزوم)

بازآرایی رشته های موجود در مدارس دوره دوم متوسطه کاردانش بر اساس مطالعات آمایشی متناسب با استعداد و توانایی های دانش آموزان

۸- ملاحظات اساسی در انجام پروژه:

در انتخاب کشورها برای مطالعه تطبیقی مسایل فرهنگی و شرایط اقتصادی و..... کشور ایران توجه خاص شود

۱۲- تایید کننده:	۱۳- پیوست:
تاریخ:	امضاء: